

Spiró György

Bábel dombja (komédia)

(Zsákutca vége, a földút kiszélesedik. Földszintes házak sejlenek a rendezetlen bokrok és fák alkotta dzsumbujon túl, nem látni, pontosan mennyi. Valamikor lehetett a telepnek kerítése.)

Szereplők:

Márta

Cserfike

Tanár

Feleség

Főnök

Srác

Maffi

Karnagy

Vilmos

Egy.

(Balról jön Főnök és Srác.)

34

FŐNÖK Mi az isten. Csak ez lehet. (a mobilját nézegeti) Mi volt a cédulán, Cserény utca 53.?

SRÁC (egy cédulát nézeget) 54.

FŐNÖK A guglin csak 51 van. Hol az istenbe van ennek az útnak folytatása, te istenverése? Nincs is folytatása! Mi az isten, vannak itt házak? Hahó! Lakik itt egy Gödölye Márta?! Hahó!

SRÁC Hahó!

FŐNÖK Te fogjad be a pofád!

(Kijön egy középkorú nő, Cserfike.)

CSERFIKE Nincs itthon a Márta.

FŐNÖK A Gödölye Márta?

CSERFIKE Reggel elmegy, és este jön vissza.

FŐNÖK Akkor ez itt a Cserény utca 54.?

CSERFIKE Cserény utca 50–55. Ez az.

FŐNÖK Páros szám is, páratlan is egy oldalon?

CSERFIKE Ez itt egy zsákutca, tetszik látni. Korábban Cserény utca 37–41. voltunk, de átszámoztak minket, és Cserény utca 50–55. lettünk. Mehettünk a lakcímkártyát kicserélni, de a földhivatalban azóta sincs átírva, úgyhogy szinte már nem is a miénk. Mondta is a Tanár úr, hogy ebből még baj lehet. Akkor persze mindegy, ha nincs, aki örökölje, mint önáluk, és nem is intézte el. Más meg nem ért hozzá. Én pláne nem. De megtalálnak, mert nincs is más ház a Cserény utcában, csak ezek a mieink, ez itt egyetlen telep. Se Cserény utca 1., se Cserény utca 56. És a Cserény utca az 50.-től az 56.-ig az nem öt ház, hanem hét, mert elszámolták magukat, illetve el-

számozták magukat, úgyhogy a két szélső ház, ami pont ugyanolyan, mint a többi, az két házszámot kapott végül, az egyik 50/51., a másik 55/56., hogy rend legyen...

FŐNÖK Ide be se lehet hajtani, száz méterre kell leállni! Hogy jön ide fel a taxi?

CSERFIKE Nem járunk taxival. El se megyünk, hát minek jönnénk? Elárulhatom magának, hogy valamit jelent ez a cserény, a mi utcanévünk, a Tanár úr folyton magyarázza, csak folyton elfelejtem...

(Csönd)

FŐNÖK Mutassad már, te istenverése! (Srác eléje tartja a cédulát) Az van ideírva... Nekem lassan szemüveg kéne... Olvassad már!

SRÁC (olvas) „Keresem azt, aki ma reggel 7.10 körül a 2-es metrón kikapta a gyerekek kezéből a telefont. Arra már rájöhettél, hogy sokra nem mész vele, mert a kijelzője be van törve, és az aksija is rossz. Viszont a gyerekek csak azzal tud tömegközlekedni, mert autista. Kérlek, jelentkezz, mert hiába is vennék neki másik telefont, ehhez szokott, és ha nem hozod vissza, rémálom lesz minden utazásunk. Gödölye Márta, Cserény utca 54.”

FŐNÖK Mért kellett ezt neked felolvasni? Na mért?

SRÁC Mert visszahoztuk.

FŐNÖK És mért hoztuk vissza?

SRÁC Mert nem működik.

FŐNÖK Ez a hülyegyerek kikapta a kölkök kezéből a metrón, és most arra nevelem, hogy illet többé ne csináljon. – Nyújtsad már oda, te istenverése!

(Srác nyújtja a mobilt.)

CSERFIKE Nem én vagyok a Mártika.

FŐNÖK De itt lakik.

CSERFIKE Tőlem a második házban. Este jönnek haza.

FŐNÖK Hát akkor tessék nekik odaadni. – Adjad már oda!

(Srác odaadja a mobilt, Cserfike elveszi.)

CSERFIKE Tényleg, ez a gyereké, megismerem! Hosszában van a törés... Ezt bámulja naphosszat. Holott nem is működik. Az egy ilyen gyerek. Beszélek hozzá, köszönök neki, ő semmi. Nem is hallja. Pedig nem süket. A Tanár úr azt mondta, hogy az ilyeneket tették ki régen a Tajgetoszra. Nem tudja, mi az a Tajgetosz, mi? Az egy görög hegy, és oda tették ki a beteg kölköket, vigye őket, aki akarja. De senkinek se kellett, hát ott pusztultak éhen. Rémes, hogy az a szegény Mártika egyedül kínlódik a gyerekével, még azt is kiharcolta, hogy rendes iskolába járhasson, pedig nem odavaló, nem is bírja az utazást...

FŐNÖK Na és mért kellett visszaadnod azt a mobilt? Mondjad! Miért? Mert szégyelled magad?

SRÁC Mert szégyellem magam.

FŐNÖK Na és miért szégyelled magad?

SRÁC Mert elvettem a mobilt.

FŐNÖK Nem azért szégyelled magad, te hülyegyerek, hogy elvettem, mert te abból élsz, hogy kikapod a kezéből! De milyen mobilt kaptál ki a kezéből, az isten verjen meg!?

SRÁC Hát rosszat.
 FŐNÖK Hát ezért szégyelled magad! Mert nem figyeltél! – Hát hogy lehet egy ilyen szart elvenni, tessék már megmondani? Hallatlan! – Megmutattam, hogy milyenek a jó mobilok?
 SRÁC Meg.
 FŐNÖK Láttad azt a kurva katalógust?
 SRÁC Meg tetszett mutatni.
 FŐNÖK Megjegyezted a legújabb típusokat? Megjegyezted?
 SRÁC Meg.
 FŐNÖK Te meg elhozod ezt a szart, és még a képernyője is el van törve! Te istenverése! Hogy nem szégyelled magad?!

SRÁC De rajta volt a keze, és bámulta, és aszitterem, hogy játszik! Csak jó mobil, amin játszanak, nem? Honnét tudtam volna, hogy a semmit bámulja, és azzal játszik?!

CSERFIKE Nyomorult egy kölök az. A Márti azt mondogatja, hogy „ép kijelzőre nem üzennek”. Mert ezt hajtogatja a gyereke. Hogy ha sokáig nézi, akkor üzennek neki, erre a rossz mobilra, ezt képzelem. Hát nekem aztán üzenhetnének! Az apja otthagya, mielőtt a kölök született. Annyira nincs neki apja, hogy talán meg se nemzette. És pasija sincs a Mártikának. Láttuk volna, ha lenne! Persze egy ilyen kölökkel? Még egy ép gyerekkel is nehéz, nekem aztán elhíheti! Én megmondtam a Mártikának, hogy adja be állami gondozásba, mindenkinek jobb lenne, nekünk is jobb lenne, nem mintha kiabálna, nem szól az semmit, csak rossz nézni, hogy ki se jön a kertbe... Nézem a házukat, de az a gyerek még az ablakon se néz kifele. Rémes.

36

Kettő.

(Jön hátulról Tanár.)

CSERFIKE A Tanár úr. – Visszahozták a mobilját, aminek el van törve a képernyője.
 TANÁR Jónapot.
 FŐNÖK Hmmmm.
 SRÁC Hmm.
 CSERFIKE Átadja neki a Tanár úr? (kezébe nyomja a mobilt)
 TANÁR Kinek?
 CSERFIKE A gyerekeknek. Vagy a Mártikának. Úgyis annyira tetszik szeretni.
 TANÁR Mivel szolgálhatok?
 FŐNÖK Mondjad el neki is.
 SRÁC Már elmondtam egyszer.
 FŐNÖK Ne pimaszkodj!
 SRÁC Bocsánat.
 FŐNÖK Bocsánat, Főnök úr!
 SRÁC Bocsánat, Főnök úr!
 FŐNÖK Szégyen, elvenni egy ilyen vackot! – Tanítom az életre. – Tanuld meg egy életre! – Hadd halljam!
 SRÁC Nem tudtam, hogy törött, Főnök úr... Nem figyeltem eléggé...

TANÁR Miért nem vagy az iskolában? Délelőtt!
 SRÁC Én már nem.
 TANÁR Nem vagy tanköteles?
 SRÁC Nem...
 FŐNÖK Sose voltál! (nevet) Én mint a tanára... Hogy tanulja meg egy életre!
 TANÁR Maga tanár?
 FŐNÖK Ilyen srácokkal foglalkozom, úgyhogy én is pedagógus vagyok... (nevet) Mi már megyünk is, csak elhoztuk azt a vackot...
 TANÁR (nézi a kezében lévő mobilt) Mit óhajtanak, mit csináljak ezzel?
 FŐNÖK (szimatol) Mi ennyire büdös maguknál?
 TANÁR Volt itt egy bánya.
 CSERFIKE Úgy volt, hogy itt lesz egy nagy lakótelep, de azt odébb húzták fel... Ez egy olyan kicsi kísérleti... De abbahagyták... Túl kicsi... Ez az öt ház épült csak fel mutatóba... Én a gyerekeket már ide szültem... Kiment... Én is mentem volna, de nekem nincsen olyan szakmám...
 FŐNÖK Gyere már, te istencsapása.
 SRÁC Csókolom!
 (Főnök és Srác balra el.)
 TANÁR Mit csináljak ezzel a mobillal?
 CSERFIKE Tessék neki odaadni. A Mártikának. A gyereké.
 TANÁR Jobban tenné, ha beadná állami gondozásba.
 (Feleség kijön hátulról.)
 TANÁR Mindjárt bemegyek.
 FELESÉG (Cserfikének) Nem látta a Jancsit?
 CSERFIKE Kezdi. (bemegy hátulra)

37

Három.

TANÁR Ne fázzál meg. Hozzak egy takarót?
 FELESÉG Elment a Jancsi.
 TANÁR Elment.
 FELESÉG Haza fog jönni?
 TANÁR Hazajön.
 FELESÉG Mikor?
 TANÁR Hát, ezek elég sokat kóborolnak... Majd megjön.
 FELESÉG Szólnak neki, hogy jöjjön?
 TANÁR Szólnak.
 FELESÉG Maga is szól?
 TANÁR Egész életedben tegeztél. Örülnék, ha tegeznél. Fogok szólni.

Négy.

(Jön Főnök.)
 FŐNÖK Valamit akarok kérdezni. Maguk mióta laknak itt?
 TANÁR Elég régen. Miért?
 FŐNÖK Maguk hányan laknak ebben a zsákutcában?
 TANÁR Heten vagyunk, illetve az egyik ház majdnem la-

katlan, ritkán jön haza a lakó, és pár nap múlva megint elmegy... Öt ház, hét lakó.

FŐNÖK És ki védi magukat?

TANÁR Minket a jóisten. Már azt, aki hívó. Speciel engem nem véd.

FŐNÖK Nem védi magukat senki?

TANÁR Mit kéne rajtunk védeni?

FŐNÖK Hát ez furcsa. Tudok róla, hogy például a lakótelepet védik.

TANÁR Igen? Kicsoda, mivel?

FŐNÖK Van maguknak közös képviselőjük?

TANÁR Nincsen. Még csak az kéne.

FŐNÖK Hát pedig muszáj lesz. A társasházi törvény miatt. Muszáj választani. Utána meg kell csinálni az SZMSZ-t. A szervezeti és működési szabályzatot. Csak úgy lehet számlát nyitni, biztosítást kötni, hitelt felvenni...

TANÁR Ne mondja!

FŐNÖK Hát pedig így van. Úgyhogy gyorsan válasszanak valakit, aki összeszedi a pénzeket.

TANÁR Felújítási alapunk nincsen, mert mi már nem újítunk fel semmit. Mindenki maga fizeti a számláit. Aki ritkán jár haza, és ki van kapcsolva minden közműből, az nem fizet. De nincs is miért. Én szoktam beszórni hozzá a rovarirtót, mert hozzánk is átjönnek.

FŐNÖK Hát pedig ő is fizetni fog, ha néha hazajár. A védelmi pénzt meg kell fizetni. Hacsak másnak nem fizetik.

38

(Csönd)

TANÁR Maga tőlünk védelmi pénzt akar szedni?

FŐNÖK Örülök, hogy fel tetszett fogni. Nem is értem, hogy maradhattak ki a szórásból. A környéken szerintem mindenkit védenek. De hát ez annyira kiesik, ez a földút, biztos nem gondolták, hogy itt is laknak. Mit mondott, heten vannak? Maga jó közös képviselő lenne, magával lehet beszélni. Maga fogja összeszedni a pénzt. Mi maga, nyugdíjas? Úgyis ráér. Havonta jövök érte, majd megbeszéljük, hányadikán.

TANÁR Na és mennyire gondolt, fejenként?

FŐNÖK Meg fogunk egyezni. Nem olyan nagy összeg, mint gondolja.

TANÁR Az a hölgy, a Cserfike, akivel maga beszélgetett, le van szalálékolva és magányos. Én magam nyugdíjas vagyok. A feleségem szintén. Lakik itt egy karvezető, több helyen is dolgozik, de sok helyen ingyen, nagyon keveset keres. Van a Vilmos, akit már említettem, eléggé csapzott, két-három havonta erre vetődik, elvan egy-két napig, és megint elmegy. És van egy magányos nő a gyerekével. Nem tehető társaság.

FŐNÖK Velem lehet beszélni. Mi az ajánlata?

TANÁR Hogy nekem mi az ajánlatom?

FŐNÖK Magának.

TANÁR Vicces ember maga.

FŐNÖK Fejenként mondjuk harminc? Az mennyi lesz összesen, várjon...

TANÁR Kétszázötvenezer.

FŐNÖK Milyen gyorsan kiszámolta.

TANÁR Matematikát tanítottam.

FŐNÖK (nevet) Hogy be voltam szarva a matektól! Húúú, ajjajaj! Még ma is bírom azt álmodni, hogy feladják a példát, állok a táblánál, és nem tudom megoldani... Réámalom!

TANÁR Nincs az a hülye, akivel meg ne tudnám szerettetni a matematikát.

FŐNÖK Velem nem fogja.

TANÁR Dehogynem. Mi az, hogy szám?

FŐNÖK Mi?

TANÁR Mit jelent az, hogy szám?

FŐNÖK Uhh.

TANÁR Hát ez az! Mit számol maga úgy, hogy egy-kettő-három?

FŐNÖK Mit számolok? A pénzt?

TANÁR Azokat a dolgokat számolja, amelyek maga szerint egyformák. Nem? Egy alma, két alma, mind a kettő alma.

FŐNÖK Igen.

TANÁR Egy alma meg egy körte, az hány alma?

FŐNÖK (nevet) Nem baszik ki velem, egy alma.

TANÁR Úgy van! Van érzéke a matematikához, csak rosszul tanították. Elriasztották, pedig gyönyörű. Na most, egy alma meg egy körte, az két micsoda?

FŐNÖK (gondolkozik) Két... gyümölcs!

TANÁR Zseni! Mondom én! Hallott arról, hogy koordináta-rendszer?

FŐNÖK Nem tudom...

TANÁR Hogyne tudná, egy függőleges vonal, meg egy vízszintes... ahol metszik egymást, az micsoda?

FŐNÖK Az micsoda?

TANÁR Az az origó!

FŐNÖK Ja. Lehet, hogy akkor már megvágta, azért nem hallottam.

TANÁR Dehogy vágta, hallotta azt maga. Fogja ezt az izét! (odaadja a mobilt Főnöknek, rajzol a levegőben) Egy függőleges, egy vízszintes... Balra a negatív számok, jobbra a pozitívak... Alul az imaginárius számok, a négyzetgyök mínusz egy tartománya... Na most rakjunk bele két pontot, a felső tartományba, mondjuk a pozitívba, így ni, az egyik az alma, a másik a körte, ez két darab gyümölcs... Így van?

FŐNÖK Így van.

TANÁR Ez a két vonal síkot képez, ugye. De hallott róla, hogy van olyan, hogy tér? Hátrafelé is megy egy vonal... (rajzolja) És akkor ez már tér lesz...

FŐNÖK Igen...

TANÁR Remek. Elképzeld egy szobát, és máris megvan. Az alapja, meg az oldalai, meg a teteje, és megvan a kocka.

FŐNÖK A kocka!

TANÁR A kocka. Ebben a kockában van két gyümölcs. Mondjuk a padlón. Ott van az alma meg a körte. De telik az idő, és elkezdenek rohadni. Megvan?

FŐNÖK Meg.

TANÁR Hát ez az! Azt mondtuk, hogy kettő, el is helyeztük a térben, de nem számoltunk a negyedik dimenzióval, az idővel! A számok, kérem szépen, nemcsak síkban vagy térben vannak, hanem időben is! Azt a három-dimenziós koordináta-rendszerbe már nem tudjuk felrajzolni, de el tudjuk képzelni. Mármost én azt állítom, hogy ha a számok négydimenziósak, mint minden a világon, akkor időben is megtörténnek!

(Csönd)

FŐNÖK Ezzel mit akar?

TANÁR Ez a meglátás, kérem, Nobel-díjat érne, ha a matematikában lenne Nobel-díj, de nincsen, viszont van más: Fields-érem, Abel-díj... Magyarok is meg szokták kapni... A számoknak nincs kiterjedésük, mert pontoszerű elvonatkoztatások, de amit számolunk, annak mégis van tömege... Akkor is, ha nulla... Akkor is, ha mínusz... És ami a lényeg: mind-mind időben létezik!... Mármint a téridőben... Az is kérdés, hogy a számok ott maradnak-e, ahol voltak... És önmaguk maradnak-e... Én mondom, hogy nem maradnak ott, és nem maradnak olyanok, mint voltak, mert van idő! Immanensen! Objektíve! És nem a mi szemléletünktől!

(Csönd)

FŐNÖK Na figyeljen ide a tanár úr. Remélem, felfogja, amit mondok. Én mondjuk jövök minden elsején, és a tanár úr leperkálja nekem a kétszáz-tízszázat. És akkor garantálom, hogy senki nem fogja háborgatni magukat.

TANÁR Eddig se háborgattak.

40

FŐNÖK Az eddig volt. Ne bízsa el magát a tanár úr, mert ezentúl lesz háborgatás, teszem azt, kigyullad ez meg az, na de én előre el tudom oltani.

(Csönd)

TANÁR Maga azt hiszi, hogy ezek az emberek, akik itt élnek, megengedhetik maguknak, hogy védelmi pénzt fizessenek?

FŐNÖK Én még nem láttam olyat, aki ne engedte volna meg magának, ha én mondtam, hogy muszáj lesz neki. Hívjon össze egy lakógyűlést, szavazzák meg demokratikusan. Ma délután háromkor. El fogok jönni. (nyújtja a mobilt) Ezt a szart pedig adja oda annak a hülye gyereknek.

TANÁR (nem veszi el a mobilt) Ma háromkor? A Vilmos szerintem nem lesz itt. A Márti a gyerekekkel még nem lesz itt, mert dolgozik, a gyerekek az iskolában van hatig. A Karnagy sem lesz itt, egész nap rohángál. A Cserfike van itt meg én a feleségemmel. Hétből három.

FŐNÖK A gyerek nem szavaz. Hétből három, az nekem már ötven százalék. Jó a matekom? De tudja mit, tartsuk meg rögtön. És tizenöt perc múlva, ha nincs meg az ötven százalék, akkor már meg lehet tartani, akármilyen a százalék. Ezt mondja a törvény. Hallott róla?

(Csönd)

TANÁR Egy pillanat. (elővesz egy mobilt, nyomogatja) Ha megengedi, mindjárt bemegyek átöltözni, és szólok a feleségemnek, hogy öltözzön fel ő is. Mégis csak fontos esemény egy lakógyűlés! Maga meg szóljon a Cserfikének, ott balra, hogy jöjjön ki. – Igen! Üdvözlöm, hogy van? Jó lenne, ha át tudna ugrani... Hát úgy körülbelül rögtön... Igen, mondhatni, sürgős... Nagyon

köszönöm! (elnyomja a mobilt) – Szólok a feleségemnek, öt perc az egész...
(hátral kimegy)

Öt.

(Főnök előveszi a saját a telefonját is, morog, a fejét csóválja.)

(Előbukkan Cserfike.)

CSERFIKE Mi van, visszajött? És a srác?

FŐNÖK Dolgozik. Maga az a Cserfike?

CSERFIKE Én. Mert állandóan dumálok. Dumcsika is lehetnék. De nem az vagyok, hanem Cserfike. A cserfesből. Tudja, mi az, hogy cserfes? Olyan, mint a pletykás, akinek szófosása van.

FŐNÖK Mit mondott, mi a pontos címük?

CSERFIKE Cserény utca 50–55.

FŐNÖK (bepötyögi a mobiljába) Cserény utca 50–55... Hét fő... Muzsáj beírom, mert még elfelejttem... Magukhoz nem jár senki, ugye? Beszedni ezt-azt...

CSERFIKE Mi járunk a postára.

FŐNÖK Hihetetlen. Kimaradtak a szórásból.

CSERFIKE Mi aztán mindenből. Mi az a szórás?

FŐNÖK Tetszik tudni, hogy most lesz a lakógyűlés?

CSERFIKE Mi nem szoktunk lakógyűlni, mert folyton itt vagyunk.

FŐNÖK De most mégis. Fontos ügyről kell dönteni. (nyújtja a törött mobilt Cserfikének) Ezt a szart pedig tessék már odaadni annak a gyerekeknek, ha megjön...

CSERFIKE Jó, hát adja ide... (átveszi, helyet keres) Ma se vitték le a kukát! Itt nem lehet megállni, a Mártika meg a Karnagy szokta levinni a parkolóig szerda reggelenként, mert mi a Tanár úrékkal nem bírjuk... De ma elfelejtették... Biztosan nagyon siettek... Folyton késésben vannak... (a mobilt a kuka tetejére teszi) Itt majd a Mártika megtalálja. Szólok neki, amikor megjön. Kell a gyerekeknek, mert amíg bámulja, addig nem hisztizik. Nem rossz gyerek amúgy, csak nincsen megnevelve, de hát az ilyet nem is lehet.

Hat.

(Hátulról jön Tanár és Feleség.)

CSERFIKE Tessék nézni, Tanár úr, ezt a fiatalembert érdeklí a Cserény utca! (Főnökhöz) Én nem hallottam róla, hogy lenne itt eladó lakás, hacsak nem a Vilmosé... (Tanárhoz) A Vilmos árulja a házát? Mondta a Tanár úrnak, hogy eladja? Hogy mennyire kellett volna nekünk, még a fiamnak, amikor végzett! Az lett volna az első önálló lakása, de mindjárt itt mellettünk... De a Vilmos nem adta. Hogy kértük! Akkor se lakott benne! Hát most már nem kell!... A Vilmos mégis eladja?

TANÁR Nem tudok róla. (Főnökhöz) A cserény olyannyira izgalmas szó, hogy Mészöly Gedeon terjedelmes tanulmányt írt róla! A cserény, kérem szépen, összehajtogatott vesszőfonat, a pásztorok használták a puztán. Könnyű volt, nappal magukkal vitték, este kihajtogatták és négyzete-

sen felállították, és belülről húzódtak a jószággal együtt. A szél átfújta ugyan rajta, és teteje se volt többnyire, de mégis védett... Vörös fűzfavesszőből fonták, még zölden vágják le, a neve malát fűz, latinul *salix viminalis*... A sok egyformára vágott vesszőt kisebb és nagyobb karókra egymás fölé fonták, egy fadarabbal összetömörítették, megint fonták, végül beszegették... Olyan sűrű lett a vesszőfonadék, hogy még a tűz se fogta... Ősi építési mód, akár sarat is tapaszthattak rá... Kosarat is így fontak...

FŐNÖK Kurva izgalmas.

TANÁR Na most tessék jól figyelni: a cserény és a sövény ugyanaz a szó! Sőt a sövény is ebből jön, mármint a haj! És mi az alapige, mit tetszik gondolni? Hát a „szó”! Ugyanis az „s” és az „sz” a finnugor nyelvekben cserélődni szokott!

FŐNÖK Én nem finn vagyok, hanem hun.

TANÁR Maga egész biztosan hun.

FŐNÖK Semmi közünk a halvérű finnekhez, nekünk, magyaroknak!

TANÁR A cserény szó eredetén Kada Elek és Herman Ottó úgy össze-
kapott, hogy soha többé nem álltak szóba egymással! (nevet)

CSERFIKE Mondta a Tanár úr, hogy máshol is van Cserény utca...

TANÁR Bugacon és Kiskunhalason.

CSERFIKE (Főnökhöz) De mi nem ott lakunk, tudja. Hanem itt.

TANÁR A szó és a fon régen valójában egybeesett, mert a mozdulat volt a fontos, a hajlítás, a tekerés, és nem a végeredmény... A cserdítés is ebből van, amikor a karikás ostort megforgatják... A forgó mozgás a lényeg...
42 Valami „ser” alapja lehetett az igének.

FŐNÖK Maga nem matektanár?

TANÁR Dehogynem. De amikor ide költöztünk, utánanéztem, honnét származik az utcánk neve.

CSERFIKE A Tanár úr nagyon jól tud magyarul, csak én folyton elfelejtetem. De így még jobb, mert mindig újra lebilincselő.

TANÁR Az emberiség a fészekrakó madaraktól tanulta meg a vesszőfonást... A tapasztás is a madaraktól való... Zseniális elme lehetett, aki először vette komolyan a madarakat, és utánuk csinálta...

FŐNÖK Tűzrakó madár is volt? Keréken billegő madár is volt? Azokat is megfigyelték? Tanár úr, kérem, már nehogy!...

(Kis csönd)

FELESÉG A Jancsi nem jött még meg?

TANÁR Még nem. De meg fog jönni.

CSERFIKE Megjön az, ne tessék félni! (Főnökhöz) A Jancsit várja. Évek óta. Ilyen ez. (kis csönd) Én, amikor idejöttünk, azt hittem, hogy azért Csé lakás a miénk, mert Csével kezdődik az utcanév. Az üzemből azzal gúnyoltak, hogy a cselédlakás rövidítése. De nem az, hanem a csökkentett értékű lakás jele. Csökkentett, vagyis csé. Csináltak ilyeneket egy időben. Mintalakótelep. A szegényeknek. Se víz, se villany. Később lett mind a kettő, de gáz még most sincs, odalent van a csonk, ahol parkolni lehet, de sokba kerülne idáig felhozni, nekünk kéne megfizetni, á, az megfizethetetlen... De jobb, hogy nincs, mert nem robban fel... Régen olajjal tüzeltünk, a ben-

zinkútról cipeltük a férjemmel, két kilométer, nem volt kellemes, de hát fiatalok voltunk... Ami most van, az olajradiátor, az sokkal jobb, mert nem bűdös. Persze bűdösnek van más. (nevet) Az olajkályhától is lehetett félni, hogy meggyullad, éjjel a férjem öntött még bele, amikor kifogyott az olaj, félttem, hogy kiloccsantja, de megúsztuk. Azóta már a benzinkút sincs. Egy minipláza van a helyén.

FŐNÖK Na kérem. Azért javasoltam, hogy tartsanak lakógyűlést, mert ki kell jelölni a közös képviselőt, aki majd mindig átadja nekem a pénzt. Maguk itt védtelenek. Annyira eldugott hely, hogy kimaradtak a szórásból. Hát mi majd megvédjük magukat. De az kerül valamennyibe. Hát mit tegyünk, ilyen a világ, minden pénzbe kerül, főleg a biztonság. De aztán megnyugodhatnak, mert senki sem fogja magukat zavarni.

CSERFIKE Eddig se zavart.

FŐNÖK Nagy mázlijuk volt maguknak. De ezentúl másképp lesz. Én idejövök minden elsején, és a Tanár úr, ha őt választják meg, és javaslom is, hogy ő legyen, átadja nekem a pénzt, amiért mi védelmi szolgáltatást nyújtunk. Készpénzben kérem, és nem adok számlát. Világos, ugye? Úgyhogy most válasszák meg a Tanár urat. És akik még itt laknak, azok nem a többség, ahogy hallom, és jóvá fogják hagyni, mert persze a jóváhagyásuk nélkül is érvényes a szavazás.

(Csönd)

Hét.

(Balról jön Maffi, nagydarab ember. Megáll a bal szélén.)

MAFFI Csókolom, Cserfike! Kézcsókom, Tanár néni, csókolom, Tanár úr!

CSERFIKE Maffi, jónapot!

TANÁR Jópot!

FELESÉG Ez nem a Jancsi.

TANÁR A Maffi jött meg. Tudod, a Maffi.

FELESÉG A Maffi! Tudom! A Maffi! De jó!

MAFFI Heló!

FŐNÖK Heló!

(Csönd)

FŐNÖK Te is itt laksz, haver?

MAFFI A közelben, a lakótelepen.

FŐNÖK Ja. Akkor nem itt laksz.

MAFFI Nem.

FŐNÖK Itt most éppen lakógyűlés zajlik.

MAFFI Nem baj. Megvárom.

(Csönd)

CSERFIKE Kérsz kávét vagy valamit, Maffi?

MAFFI Köszönöm. Talán a lakógyűlés után.

FŐNÖK Nem tudom, hogy a lakógyűlésen részt vehet-e olyan, aki nem lakó...

TANÁR Részt vehet, csak nem szavaz. Maga is ilyen: nem itt lakik, mégis itt van.

- FŐNÖK Jó, de én nem is szavazok, én csak előterjesztettem...
- TANÁR Értettük az ajánlatát. Cserfike, értette?
- CSERFIKE Érttem, hogy valamit kér, hogy fizessünk neki...
- TANÁR Ugye, hogy értjük. Folytassa, fiatalember.
- FŐNÖK A közgyűlés akkor érvényes, ha a lakók legalább fele jelen van. Ha nincs, akkor el kell halasztani, de tizenöt perc múlva már meg lehet tartani, és akkor már mindegy, hányan vannak jelen. Ugye ez mindenkinek tiszta?
- TANÁR Tiszta.
- FŐNÖK Na most ez mostantól már a megismételt közgyűlés, mert a tizenöt perc már eltelt. És mostantól nem számít a létszám. Amit határoznak, az törvényes lesz.
- TANÁR Mit tudunk erről, Maffi?
- MAFFI A megismételt közgyűlés akkor is törvényes, ha csak ketten vannak jelen a százból, ez így van. (Főnökhöz) A tanár úr hívott az előbb, hogy ugorjak már át, mert sürgős. Te csak folytassad, öreg, én nem zavarok. – Remélem, senkit sem zavarok.
- CSERFIKE Nem, nem, dehogy! A Maffi aranyos gyerek, itt lakik a lakótelepen, a kilencediken, innét harmadik blokk második lépcsőház, nem látni a domb miatt, és át szokott jönni, amikor hozza nekünk a pénzt. Nem sok, de hát nekünk jól jön. Én ugye le vagyok százalékolva, a Tanár úrék nyugdíjasok, a Karnagy alig bír megélni, a Mártika egy kicsi fizetésből a gyerekével ketten, és nem kap utána pótlékot, pedig járna, úgyhogy a Maffit úgy szoktuk várni, mint a Mikulást, de ő nem csak egyszer jön évente. Nekünk számít az a pénz. És igazságosan van elosztva, mert házanként ugyanannyi.
- FŐNÖK Maffi?
- CSERFIKE Abból van, hogy maffiózó. Nem is tudom, ki adta neki ezt a nevet, az egész telep így hívja, néhány tucat híján tízezer ember, jól mondom, Maffi? Szerintem szép név. Mi is volt az igazi neved, Maffi?
- MAFFI Arra én már nem is emlékszem, a kölkeim se tudják! (nevet)
- TANÁR Maffi neve a maffiából ered. A maffia szót a XIX. században kezdték használni Szicíliában, és azt jelenti, hogy „önkéntes”. A maffiózó a központi állam ellen szerveződő érdekcsoport katonája. Amerikára is áttért a bevándorlással. De nem olasz szó, mert a latinban nem volt meg. Mit gondolnak, honnét jön? Az araboktól! Mahyah, az első „h” zöngés, nagyon mélyen kell képezni, szinte „g”, de réshang; van ilyen hang a szlovákban meg az ukránban, a magyar anyanyelvűek nem bírják kiejteni, csak a zöngétlen „h”-t, innen tudni róluk, hogy magyarok. Az arab szó, a „mahyah” spanyol közvetítéssel került Itáliába, eredetileg azt jelentette, hogy „kérdés”. Nyilván az erejükkel kérkedtek... Hogy aztán a kérdésből hogy lett önkény, azt nem tudom...
- (Csönd)
- FŐNÖK Nyelvtanár is tetszik lenni?
- TANÁR Nem, de mindig érdekeltek a szavak.
- MAFFI Mondjad tovább, öreg, én elvagyok.

FŐNÖK Talán jobb, ha megvárjuk a többieket. Így is törvényes lenne, de ha mindenki itt van, akkor még inkább. Eljövök valamelyik este. Vagy késő délután.

MAFFI Most mondd, öreg, ha most is törvényes. Biztos érdeklí öket.

TANÁR Érdekel minket.

FŐNÖK Jó, de már elment az idő, majd visszajövök egyik este.

MAFFI Maradjál, öreg. Mondjad csak.

(Csönd. Főnök körbenézeget.)

MAFFI Ez az egyetlen út vezet ide is, oda is. Nincsen másik, hiába tekergeted a nyakincádat. Milyen vékonyka nyakad van neked, öreg. De mondd már, miről van szó!

FŐNÖK Mi egy csomó lakást biztosítunk. Szolgáltatás. Jó, hát nincsen lepapírozva, de attól még garanciát, azt vállalunk. Soha nem volt ránk panasz. Soha senki se reklamált. Oda nem mernek betörni, ahol tudják, hogy mi vagyunk. És hát ezért valamit fizetnek az ügyfelek. Ez a természetes.

TANÁR Persze. Értjük.

FELESEG Értjük.

CSERFIKE Én is értem! Csak hát az van, hogy maga vinni akarja a pénzt, a Maffi viszont hozza. Nekünk jobb üzlet, ha pénzt kapunk, mint ha mi fizetnénk.

TANÁR Tudja, fiatalember, volt itt egy bánya. Ez a domb, ami miatt nem látjuk a lakótelepet, és a lakótelepről se látnak minket, ez a meddőhányó. Szépen benőtte a gaz, és még házakat is építettek rá, pedig nem lett volna szabad. Errefelé tufát bányásztak. Könnyen megmunkálható, bár csiszolni nem nagyon érdemes. Olyan, mint a márvány, csak nem olyan sűrű. Vulkanikus hamuból keletkezett, és gyakran duzzadó agyag borítja. Ha esik, akkor vizes lencsék alakulnak ki benne, mert nem ereszti át a vizet, csak tárolja; ha szárazság van, az agyagrétegek összecuklanak, és ha nincsenek jól, legalább két méter mélyen alapozva a házak, akár össze is dőlhetnek. Ezért nem lett volna szabad ide házakat építeni egyáltalán, lakótelepet húzni pedig kifejezetten tilos. De hát ők mégis, noha még építési engedély se volt rá! Egy lakótelepre! Ilyen talajon szőlőt érdemes termesztetni, Tokajban például. Errefelé is voltak szőlők évszázadokig, de hát hülye fejjel kiirtották. Ideális talaj: tufa aljzat, déli lanka, dagadó agyag, majdnem olyan, mint a híres vertiszol...

CSERFIKE Vertiszol! Vért iszol?! (nevet)

MAFFI Óriási koponya a Tanár úr!

CSERFIKE Ha magyarázatba fog, nekem rögtön bizseregni kezd a lábam! De hát nem nekem szokott magyarázni a Tanár úr, hanem a Mártikának. Pedig a Mártikának aztán hiába.

TANÁR Magyarázhatok én, úgyse jegyzi meg senki.

FELESEG Ezért szerettem bele. Csak aztán elment. És nem akar visszajönni.

(Csönd)

CSERFIKE Érti már, kedves úr? Nekünk azt az üreget fizetik meg, ami fölött lakunk. Mert itt maradtak a bányából a tárnák, pont alattunk, meg a

lakótelep alatt. Mondta a fiam, amikor még itthon volt, hogy „üreg lyukból ürge szél fúj”... (nevet) Üreg lyukból ürge szél!... (nevet) Volt neki nyelvi érzéke, mégis el fog felejteni magyarul. A Tanár úr azt mondja, előszedték a régi térképeket, észrevették, hogy itt régen bánya volt, és így jött nekik az ötlet, hogy megtömjék szeméttel. Eleinte a gyárból hozták ide a hulladékot, az még nem volt büdös, de most már külföldről hozzák nagy tételben, ide tömik alá, nekünk pedig fizetnek, hogy befogjuk a szánkat meg az orrunkat.

MAFFI Ez van, öreg.

FŐNÖK Ettől van a bűz?!

CSERFIKE Hozzá lehet szokni. Mire szétrágja a tüdönket, mi már régen kinyiffantunk. A Tanár úr szokta mondogatni: csak azt lehet eladni, amire van kereslet. Ő például nem tudja eladni a tudását, mert a kutya se kíváncsi rá, ezt mondogatja, amióta nyugdíjba küldték. Hát akkor elad mást. A lábunk alól a földet.

TANÁR Magyarország hagyományosan két dolgot tud eladni: a fekvését meg a nőket. Kereskedelmi utak kereszteződésében fekszünk, innét hajtották a marhát lábon Nyugatra, és innét adták el a nőket Nyugatra és Keletre. Akit Keletre adtak el, azt úgy hívták, hogy vengerka. A reformkorban Pest volt Európa bordélyháza. Állítólag a nagyjaink apácákat bocsátottak áruba, és ebből finanszírozták a forradalmi lapjaikat. Zártolt anyag, nekem is csak úgy mesélték... Újabban van még egy áru, a víz. A mi talajvizünk ezen a telepen persze úgyis meg van mérgezve. Jó, hogy már nem kútból pumpáljuk a vizünket, hanem lett vízvezetékünk, annak majd később megy tönkre a vízgyűjtője, amikor a Duna kiszárad... Szóval mi eladtunk egy mesterséges barlangrendszert, ami nem is a miénk. Nem szép tőlünk, hogy az állami vagyont áruljuk.

CSERFIKE A Tanár úréknak nincsen ivadékuk. Nekem van egy fiam, kiment Németbe, egy ideig járt haza, most már nem. Görlitz. Igazából Zgózselechen lakik, így kell ejteni, ami ugyanaz a város, csak nem endékás, hanem lengyel, a folyó másik partján, és van köztük egy híd. És mivel Lengyelben olcsóbb a lakás, mint az Endékában, hát Lengyelben bérel lakást, és átjár dolgozni Görlitzbe. Átmegy a hídon, és ott van. Gyalog jár, mert kocsival kerülni kéne. De töpreng, hogy mégis az Endékában fog lakni, bár drágább, mert a folyó, az határfolyó, és ki tudja, hogy mikor engedik le a vasfüggönyt újra. Innét vagy onnét.

TANÁR Görlitzben született Jacob Böhme, a misztikus filozófus, Hamvas Béla nagyon szerette. A takácsokról nevezetes, ma is van egy csomó digitalizált finommechanikai gyára. Állatkert, székesegyház, középkori Kövér torony. A Piacteret a Neisse vágja ketté, az egyik fele Németország, a másik fele Lengyelország. A Városházát az 1400-as évektől ötszáz éven át szépítették, és tudja, hogy miről nevezetes? a mi számunkra? hogy többek közt kinek a címere van az oldalán? Mátyás királyé! Mert cseh királyként Szászországnak ez a fele is a koronája alá tartozott...

MAFFI Nehéz a Tanár úrral versenyezni, öreg.

CSERFIKE Sokáig szó volt róla, hogy kimegyek egyszer, de hát nincs köz-

vetlen járat. El kell vergődni Wrocławba, onnét buszon még három óra. De naponta csak egyszer indul, reggel. Wrocławig át is kellene szállni, mind-egy, hogy buszon vagy vonaton, és nem olyan a menetrend, hogy a görlizti buszhoz igazítanak, ezért Wrocławban kellene éjszakázni. A fiam kocsival jár, illetve amíg hazajárt, szó volt róla, hogy kivisz, és csak hazafelé kell háromszor átszállni, de aztán nem így alakult... Hát most már nem jár haza, elég régen. Még németül is meg akartam tanulni, de a Tanár úr nem akart megtanítani.

TANÁR Mert nem beszélek németül.

CSERFIKE Ugyan, ha a Mártika kéri, akkor mindjárt megtanította volna neki! De nem a Mártika kérte.

TANÁR Cserfike, maga egy csacsi.

CSERFIKE Van énnekem szemem! Látok én mindent! Hallok én mindent!

TANÁR Csacsiszem és csacsifül!

CSERFIKE Én igenis nagyon akartam németül tudni, csak nem engedte a Tanár úr... Mert van a fiamnak két gyereke, két német nőtől, illetve az egyik nő lengyel, de Németben él. Azokat a nőket nem ismertem, de nem is lett volna értelme, mert úgylis elvált mind a kettőtől... Aztán hol az egyik gyerek van nála pár napig, hol a másik, a nők nem akarják, hogy testvérként nőjenek fel...

TANÁR A rómaiak minden északi törzset germánnak vélték, holott már a népnevekből kiderül, hogy legalább az ötven százalékuk szláv volt...

CSERFIKE A gyerekek nem tudnak magyarul, mármint az unokáim, volt, hogy elmentem ismerőshöz, és szkájpoltam, mert nekik volt, de nem lehetett érteni, hogy mit beszélnek az apjukkal, mármint sem az egyiket nem értettem külön, sem a másikat. Még az se biztos, hogy azok a gyerekek értik egymást. Innét nem lehet szkájpolni, mert nem lát minket a műhold, a kábelt meg ide nem hozzák ki... Még jó, hogy van telefon.

(Csönd)

CSERFIKE A gyerek telefonját a kukára tettem, hogy amikor hazajönnek, ne felejtsek el odaadni...

(Csönd)

CSERFIKE Mi feljöttünk faluról, és otthagytuk a szüleinket magukra... Nem törődünk velük... Ott vénültek meg egyedül... Ők egykor a tanyáról mentek be a faluba, és kint hagyták a szüleiket magukra a tanyán... Minket a gyerekeink itt hagytak Pesten... Pest is olyan, mint egy tanya... Mi még legalább a nyelvet nem felejtettük el, de ők, meg az ő gyerekeik?... Mitől van, hogy folyton ez van? (csönd) Néha arra gondolok, hogy ami a születésünk előtt volt, azt mi ugye nem tudjuk befolyásolni... De ugyanígy azt se, hogy mi lesz miutánunk... Be vagyunk kerítve... (csönd) De nem ez lett volna, ha a Vilmos eladja nekünk a házát, amikor a fiam végzett, mert akkor megvettük volna részletre, hogy külön is legyen, de ötven méterre is legyen, és a Vilmos már akkor se sokat volt itthon, de nem adta, pedig a kishazában ingyen lakhatott volna arra az évi pár napra, de nem adta! Ha akkor megvehettük volna, a fiam nem megy ki! A Vilmos üzte el!

(Főnök egy ideje mutogat Maffinak, az bámul.)

MAFFI Mi a faszomat hadonászol?

(Főnök nemet int.)

MAFFI Most mi van? Rángatózol itt nekem. Menjek oda? Minek? Mondjad hangosan, ha akarsz valamit!

(Főnök nagyon ingatja a fejét.)

MAFFI Ha nem akarsz semmit, akkor ne mutogassál.

(Főnök hívó mozdulatokat tesz.)

MAFFI Hülye vagy? Ne kínlódjál, mondjad! Énnekem öelöttük nincsen titkom, az én unokaöcsémet a Tanár úr lökte át az érettségim, úgyhogy én nem hagyom, hogy bántsák! Odatelefonált, és azt a hülyegyereket egyetlen szóra átengedték! Ahogy minket a nyújtón lökött át az éltornász, hogy a nagykelepet leosztályozzák! És a tornatanár úgy tett, mintha vak lenne! Így lett meg neki az érettségije, a hülye unokaöcsémnek! Én ezt a Tanár úrnak sose fogom elfelejteni!

FŐNÖK (közelebb megy, halkan) Meg lehetne csinálni okosba.

MAFFI (hangosan) Meg lehetne csinálni okosba? Micsodát?

FŐNÖK Ha jól értettem, te ezeknek pénzt hozol valamiért. Nem? Hát azt add ide nekem, én pedig megvédem őket. Nagyon jól fognak járni. Egy ilyen kieső hely, bárki jöhet bármikor, kigyullad egy-két ház... az összes...

CSERFIKE Á, most már nem! Amíg olajjal fűtöttünk, akkor! Innét cipeltük a benzinkútról, két kilométer, de hát akkor még fiatalok voltunk... De büdös volt! A benzinkút helyén van most a vegyesbolt... Az olajradiátor nem büdös, és nem tud felgyulladni... Igaz, hogy most mindig büdös van, akkor pedig csak amikor fűtöttünk... Hogy fáj a fejünk! Éjjelente a férjem felkelt, hogy megnézzze, utána kell-e tölteni... Én meg rettegtem, hogy kiloccsantja... Nem mindig volt magánál, és még a szén-gáz is betett neki...

FŐNÖK Direkt jól járnak velem. – Mennyit kapnak tőled havonta, húszat, harmincat? Elég annyi nekem is, nálam olcsóbb pali nincs a piacon!

MAFFI Van neked állásod? Mi a te szakmád? Mi a te végzettséged? Hol vagy te alkalmazva?

FŐNÖK Természetes intelligenciám, az van nekem. Önfoglalkoztató, az vagyok. De vannak nekem jogász haverjaim, kiokosítottak... Én mindig talpra esek, ne aggódjál. – Dehogyan akarok én maguknak rosszat! Ma reggel nem is hallottam magukról, hát mit bosszulnék meg most? Éppen ellenkezőleg! Ha jól értem, ő azért hoz maguknak pénzt, hogy nyeljék a bűzt, és ne pofázzanak a szemétkerakóról, de én is hozok, biztonságot! Ami maguknak eddig nem volt!

CSERFIKE Mi vizet adunk a melósoknak, ami szolgáltatás, azt fizeti meg a Maffi! Én kávéfőzők nekik, meg van, aki teát, és ha hideg van, bejöhetnek melegedni... Olyan mocskosak, mire az összes szemetet begyömöszölték ide alá, hogy boldogok, hogy mosakodhatnak! Az is boldog, aki nem is beszél magyarul!

MAFFI Nagyon jól tetszenek csinálni, meg vannak a fiúk elégedve... Ellenőrzés pedig, öreg, nem szokott jönni, ezt a drónok se látják, az aknale-

járat fűzfákkal van álcázva, itt a hulladékradar is csődöt mond, mert nem kint rakják le, hanem odabent, úgyhogy nem tér el a környezettől a hőmérséklet... A búzt pedig a radar nem érzi... Ha mégis jött volna ellenőrzés, én a haverokkal biztosítok... Már volt, hogy följelentettek, de mégse jöttek ki... És hát a följelentőt is följelentik, minálunk. Mi meg akkor kimegyünk, ugye. Ez lett bejáratva. Hát ez van, öreg. Kegyetlen az élet. – Szerintem, Tanár úr, a lakógyűlés befejeződött. Ugye?

TANÁR Szerintem is vége van.

MAFFI Van még valami, öreg? (elővesz egy revolvért, kibiztosítja) Valami probléma?

FŐNÖK Kurvára megijedtem!

(Maffi a földre lő, Főnök felkapja a lábait, és visítva kifut balra. Maffi nevet, bebiztosítja a revolvért és zsebre teszi.)

FELESÉG Nem lett baja?

MAFFI Nem lett.

CSERFIKE Úgyis csak vaktöltény volt.

MAFFI Hát ez éles, mert vaktöltényből hiány van.

CSERFIKE Jujj!

FELESÉG Elment.

TANÁR Elment.

FELESÉG A Jancsi is elment.

TANÁR A Jancsi is elment. De a Jancsi vissza fog jönni.

FELESÉG Mikor jön vissza?

TANÁR Nemsokára.

MAFFI Hát, csókolom, Tanár úr, csókolom, Tanárné, csókolom, Cserfike. Jöttem volna úgyis pár nap múlva. De hogy hívott a Tanár úr, persze rögtön ugrottam. És legkésőbb pár nap múlva úgyis elmondtam volna, hogy gáz van. Illetve minden megy a régiben, csak a románok helyett ukránok fognak jönni, és nekik nem kell adni se kávé, se teát, és azok mosakodni se fognak. Azoknak nem jár. Biztos lesz közöttük, aki tud magyarul, de hát azok ukránok, és azok lejjebb vannak. Ha tetszik akarni segíteni nekik, én aztán nem leszek az akadály, de fizetség érte nem jár. Tetszik érteni. – Nem tetszik érteni. Pedig nekem most kurvára dolgom van... Árulom a lakásomat, kurva nagy repedések vannak a mennyezeten a sarkokban, de most még el lehet adni... Épp most várom a vevőket... – Na szóval az van, hogy a havi pluszpénz, amit tetszettek kapni, az meg lett szüntetve. Ha jótékonykodni tetszik akarni, azt lehet. (csönd) Nem mondom, hogy jó hír, de hát így döntöttek odafönt. És valamiért már nem félnek, hogy valaki feldobja őket a hatóságnál. Talán mert a hatóság, én nem tudom, hogy mikor meg hogyan, de mondták, hogy a hatóság meg lett szüntetve. Nincs, akinél fel lehetne őket jelenteni. Hát ez van. Inkább az van, hogy hatóság nincs, és nem a románok nincsenek... (csönd) Én meg, mit is mondjak, köszönöm a bizalmat. És csak meg tudom ismételni, hogy sose fogom elfelejteni a Tanár úrnak, amit tett azért a hülye gyerekért. Úgyhogy csókolom! És bármi van, csak tessék hívni nyugodtan! (kimegy balra)

Nyolc.

- FELESÉG Elment.
- CSERFIKE Vége a mi jólétünknek.
- FELESÉG Visszajön? A Maffi?
- TANÁR Nem jön vissza. Nem számít. Nem érdekes. Menjél be, még megfázol itt nekem.
- CSERFIKE Ez komoly? De most miért? Nem csináltam meg nekik bármit? Olyan bűdösek voltak, mint a kapca! Nem szóltam egy szót sem! Ki voltak szolgálva! Külön mosószappant vettem nekik! Hogy azt használják, ne az enyémet! De hát a mosószappan egészségesebb, mint az illatosak! Nem én áraztam be olcsóbbnak!
- TANÁR Mindegy, legföljebb kevesebbet eszünk. Ne búsuljon, Cserfike. Nem érdemel annyit. Kevesebb szénhidrát, kevesebb fehérje, kevesebb kávé, kevesebb pálinka, direkt egészségesebb.
- FELESÉG A Maffi nem jön vissza. A Jancsi visszajön?
- TANÁR Vissza. Menjél már be!!! – Nem, majd én kihozom a takarót. Valamelyiket. – Látja, Cserfike, luxusban élünk, válogathatunk a takarók között!

Kilenc.

- (Balról jön Karnagy. Nő, de a neme meghatározhatatlan. Bő lebernyeg van rajta, magas szárú cipő, a haja félhosszú, kócos. Siet.)
- 50 KARNAGY Csókolom! Szervusz, Cserfi!
- TANÁR Jónapot! – A Karnagy!
- FELESÉG Szervusz, fiam.
- CSERFIKE Szia!
- KARNAGY Reggel óta nem bírom magamat behozni, állandó késésben vagyok... Ma este ugye lett volna karénekm?
- CSERFIKE Lett volna.
- KARNAGY Hát ma mégse fog összejönni... Még van egy utam, magántanuló... Sajnálom! Pedig kitaláltam valamit, valami egészen újat... Kipróbáltam volna veletek...
- CSERFIKE Talán nyolc után? Kilenckor? Akkor már a Mártika is itt lesz...
- KARNAGY Ma nem fog menni. Pedig amit kitaláltam... Nincs erre most időm... Jó, nem bírom, mégis elmondom. Nem is bonyolult. Megfigyeltem, hogy amikor feljön a hold, főleg amikor elég jól meg van dagadva, akkor baromira vonítanak a kutyák...
- CSERFIKE Vonítanak.
- KARNAGY Egyszer azt mondta valaki, vagy hallottam, vagy olvastam, hogy „a Holdnak pengő hangja van”. Jó, nem? „A Holdnak pengő hangja van.”
- CSERFIKE Hát igen.
- KARNAGY És eszembe jutott... (izgatottan) Fel kéne jegyeznem, de most sietek...
- CSERFIKE Én majd följegyzem. Mondjad!
- KARNAGY Mi lenne, ha én beintenék, és a kórusból mindenki elkezdene

vonítani, mint a kutyák?! És mindenki addig vonít, amíg le nem intem?! Az lenne a hangzás!

(Csönd)

KARNAGY Hát nem szép ötlet?

TANÁR Nagyon szép.

CSERFIKE De mit kéne vonítani?

KARNAGY Semmit. Illetve mindenki a magáét. Ahogy csak képes. Rög-tönzés. Mindenki egyedül rögtönöz, de összeáll a hangzás... Hát nem?!

TANÁR Szép ötlet. Tényleg.

CSERFIKE Ja. És feltétlenül a hold kell hozzá?

KARNAGY Nem is olyan biztos. Nekem így jutott az eszembe, de... Talán a hold nem is kell... Ha felhő takarja, akkor is lehetne...

CSERFIKE Ugye!

KARNAGY Ki fogjuk próbálni! Ma már nem, mert el vagyok késve... Mú-szaj átöltöznöm...

(Karnagy kimegy hátul.)

Tíz.

(Balról besiet Márta.)

CSERFIKE Megjött a Mártika! – Szia, Márti! A Tanár úr már nagyon vár!

FELESÉG Kicsodát?

MÁRTA Sietek, vár a taxi! Csak a legszükségesebbet szedem össze, itt hagyom a kulcsot, majd üzenek, hogy mit küldjeteK utánam – hogy mit küldjenek utánam... Vagy majd eljövök és elviszem... Eladom a házat, ezt már nem lehet kibírni...

TANÁR Mártika!

CSERFIKE Én már megyek is be, én nem akarok zavarni!

FELESÉG Ki jött meg?

TANÁR Menjél már be, menjél már be!

(Feleség riadtan bemegey.)

MÁRTA Lent vár a taxi, kivisz a vonathoz... Ki kellett vennem egy nap szabadságot, mert állandóan hívtak az iskolából, hogy üvölt... Kértem, hogy adjanak neki egy mobilt, adtak is, de csak az a régi vacak kellett volna neki... De azt reggel ellopták... Azt reméltem, hogy a tolvaj visszahozza... Jaj, Istenem... Hogy hozták volna vissza, kidobták az első kukába!

CSERFIKE Azért az a vacak kellett neki, mert „ép kijelzőre nem üzennek!”...

MÁRTA Be kellett mennem az iskolába, hogy lecsendesítsem... RendeseK voltak, beugrott a helyembe valaki... És rájöttem, hogy nem bírom...

TANÁR Vissza kell adni állami gondozásba. Már mondtam.

MÁRTA Nem adom vissza! Ha már ennyit kínlódtam vele, nem adom vissza! Elhoztam a bőgő gyereket az iskolából, visszamentem a Call Center-be, és azonnali hatállyal felmondtam. Hát micsoda szar munka!? Ismételtetni minden hülyének, hogy már dolgoznak a hiba kijavításán, legyenek türelemmel?! Mért nem gép mondja be az ilyet?! Tudjátok, mért?! Mert a gép nem tud olyan kedves lenni, mint az ember! Folyton ellenőrzik, hogy

szólalunk meg, az ellenőrök, felhívják falból, panaszkodnak a közlekedésre, meg hogy csőtörés van, de nem igaz, csak pontozzák, hogy milyen kedvesen nyugtatom őket... milyen nyugodtan... Hát ezért kellek én, és nem a gép... Ezt szeretik a népek... És még gyónnak nekem... Nincsen nekik se papjuk, se barátjuk... Elég volt... Ennyire szar állásom bárhol lehet! Hát felhívtam a nővéremet, nála leszünk, amíg a gyerek le nem nyugszik... Feljött a sógorom kocsi-val, az orvos, adott a gyerekeknek egy nyugtató szurit, és levitte... Van náluk egy takarítónői állás... Még mindig jobb...

TANÁR Mártika, ne csináljon ilyet!

CSERFIKE Jó, én már itt se vagyok.

MÁRTA Hát milyen élet ez?! És a gyerekek se jobb itt! Hát minek harcoltam én, hogy a normálisak között legyem, ha nem normális? Hát akkor ne legyen normális! Ne járjon iskolába! Mit szívózom én?

TANÁR Nem kellett volna örökbe fogadni, tudhatták, hogy csak ilyet kapnak!

MÁRTA Nem adom vissza! Nem az, hogy szeretem, kit szeret az ember, ilyen korban, de akkor se adom vissza! Mért, az államnál jobb lenne neki?

TANÁR Magának lenne jobb, és nekem!

MÁRTA Igen, mert üvölt, de a mobilra csak lenyugodott, nem? És amikor magyarázta neki a Tanár úr, hogy a számok vándorolnak és végtelenül sűrűn vannak a koordináta-rendszerben, akkor figyelt, nem? Üvöltött akkor? Nem üvöltött!

52

TANÁR Az autisták képszerűen gondolkoznak... De maga tönkremegy bele! Maga fiatal! Feleannyi idős, mint én!

MÁRTA Jaj, de sok az! Nekem jó, hogy van a gyerek! Ha meg is tetszene nekem valaki, amint meglátja a gyereket, elmenekül, és meg van oldva a probléma... Jó nekem az a gyerek...

(Kirohan hátul.)

Tizenegy.

CSERFIKE Hát ez a Mártika, most szóljon hozzá a Tanár úr, hozzáboldult a gyerekéhez, ahelyett, hogy fordítva...

TANÁR Ne beszéljen így róla! Áldozatot hozott érte!

CSERFIKE Á, az a gyerek a Tanár urat is zavarja... Maguk közé áll...

TANÁR Miket beszél?

CSERFIKE Jó, hát a Tanár úr felesége is zavaró tényező, de hát ő már nem sokáig húzza... A gyerek viszont élélhet éveket, akármilyen lökött is a nyomorultja...

TANÁR A geometriához van érzéke... Ő is látja, amit én látok... És azt is felfogta, hogy van egy pillanat, amikor egy szám átme-gy az origón, és akkor egyetlenegy pillanatra lehet nullával osztani, és az a Végtelen! Akkor robban be a Világegyetem! Percekig hallgatott, mert látta és érezte!

(Csönd)

TANÁR De hát nem az én gyereke-m. Hála istennek. Azért mégis sok lenne.

Tizenkettő.

(Besiet hátulról Márta, egy csomó cuccal a kezében.)

MÁRTA Itt a kulcs, Tanár úr, zárja be, majd küldök valakit a holmi-kért... A sógorom... Az a jó ott náluk, hogy nemzetiségi falu, és egy szót sem fogok érteni abból, amit karattyolnak... Az jó lesz...

TANÁR Nem menjen el, Márta! Mi lesz velem? Ne hagyjon itt!

MÁRTA Gazdag falu... A határában ássák el azokat a kiégett fűtőelemeket, amik sok ezer évig elketyegnek... Jönnek szkafanderben, hozzák a tégelyeket, elássák, és az önkormányzat baromi sok pénzt kap érte... Ellopják, de még így is jut belőle mindenkinek! Gazdag falu! Sőt havonta meg bírják duplázni, mert az egész környéknek ők adják a hitelt, uzsorakamatra!

TANÁR Ne menjen el! Én nem tudom, de maga a velőmig hatol! Öreg vagyok, tehetetlen, mégis... Lapátfogai vannak, túl erős szálú a haja, csapott a válla, görbe a lába, a hangját elcigaretázta, rossz a tartása, girhes, de mégis velőtrázó... Ne menjen el! Adja vissza a gyereket... Szabaduljon meg tőle... Nem érdekel, ha elrekkenti... Menjünk el akárhová, mi ketten! Van valami megtakarításom... Elmehetnénk!

MÁRTA De hát itt a felesége! Magatehetetlen!

TANÁR Úgyis feldobja a talpát, minek ez az egész vacakolás?

MÁRTA János bácsi, miket beszél? Ivott? Beteg?

CSERFIKE Nem ivott az, csak odavan érted, Mártika! Odavan! A vén faszi! Te kellesz neki, a göthös, hát mit csináljunk? A hülye gyerek zavarja, a szar mobiljával, mert csak veled akar lenni!

(Dudálás)

MÁRTA (a kulcsot Cserfike kezébe nyomja) Zárd be, majd jönnek! (kirohan)

Tizenhárom.

(Hátulról besiet Karnagy, átöltözött egy másik lebernyegbe.)

KARNAGY Jött valaki? Jön föl a hold... Kár, hogy ma nem lehet kipróbálni, mert sietek... De holnap megcsináljuk... Én beintek, és mindenki rákezd, és úgy üvölt, ahogy a kutyák vonítanak a holdra... És addig, amíg le nem intem... Fantasztikus modulációk lesznek!... (kisiet balra)

Tizennégy.

(Bejön hátulról Feleség.)

FELESÉG Jancsi még nem jött meg?

TANÁR Még nem.

FELESÉG Mikor jön meg?

TANÁR Nemsokára.

(Tanár kimegy hátul, Feleség követi.)

(Cserfike a kukához megy, leveszi a tetejéről a mobilt, kinyitja a kukát, beledobja a mobilt, és kezében a kulccsal kimegy hátul.)

(Holdfény. Vonítanak a kutyák.)

Tizenöt.

(Jön Vilmos bizonytalan léptekkel. Megáll.)

VILMOS Itt lakom ééén... Itt kellett hogy lakjak ééén... Itt lakok én?
Hol a fenébe? (imbolyog) Nem értem... Pedig... én laktam itt talán? Én voltam itt? (kiált) Én voltam? (csönd, kiált) Én?! (csönd, szünet) A kurva anyá-
tokat! (kiimbolyog, csönd, sötét)

54

páratlan oldal

www.es.hu

IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

**Kattintson
a www.es.hu-ra!
SMS-sel is
előfizethet!**

PUBLICISZTIKA,
FEUILLETON,
PRÓZA, INTERJÚ,
VERS, VISSZHANG,
KÖNYVKRITIKA,
MŰBÍRÁLAT,
GALÉRIA